

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Oslavany, okres Brno - venkov

Náměstí 13. prosince 12, 664 12 Oslavany

Identifikátor školy: 600 003 388

Termín konání orientační inspekce: 23. – 25. duben 2003

Čj.:	122 529/03 5173
Signatura:	ol2kw503

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola vyučuje v současné době tři obory. Jejím zřizovatelem je Jihomoravský kraj, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5 v Brně. Navštěvuje jí v přípravném, I. a II. stupni základního studia celkem 362 žáků. Z toho v ní získává 239 dětí základy uměleckého vzdělání v hudebním (hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, akordeon, housle, violoncello, kytaru, zobcovou flétnu, flétnu, klarinet, trubku, bicí nástroje a sborový zpěv), 106 výtvarném a 17 tanečním oboru. Povolený literárně-dramatický obor není vyučován. Stanovená kapacita školy 499 žáků je respektována. Výuka je v souladu s aktuálním *Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* zabezpečována v kmenové škole v Oslavanech a v odloučeném pracovišti ve Zbýšově.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v hudebním a výtvarném oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v hudebním oboru (v předmětech hra na klavír, dřevěné dechové nástroje a hudební nauka) a výtvarném oboru

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zabezpečení výuky hudebního a výtvarného oboru je s ohledem na plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti téměř vynikající. V hudebním oboru vyučuje sedmáct odborně způsobilých učitelů. Tři z nich, kteří dosud nespĺňují podmínky pedagogické způsobilosti, si ji dokončují souběžným studiem na konzervatoři. Výtvarný obor je zajištěn dvěma plně kvalifikovanými učitelkami.

Ředitel školy koncepčně a cílevědomě buduje pedagogický sbor, který se podařilo v posledních letech omladit vlastními absolventy, kteří se po studiu na konzervatoři vrací na školu v roli pedagogů. Velký důraz klade na odbornost učitele a při stanovení úvazku je pro něj prioritní studovaný nástroj. Jako poradní orgán slouží pro ředitele školy pedagogická rada, která řeší zásadní pedagogické, umělecké a organizační otázky, týkající se chodu školy. Z jejich jednání jsou vedeny zápisy. Předmětové komise, které jsou zřízeny u nástrojů s větším počtem vyučujících, pomáhají řešit zvláště specifické odborné otázky. Začínajícím učitelům je věnována potřebná metodická pomoc prostřednictvím uvádějících učitelů.

Činnost školy je cílevědomě plánována. Stěžejní záměry školy v oblasti personální, materiální, rozvoje jednotlivých oborů a prezentace školy na veřejnosti stanovené v *Koncepci rozvoje ZUŠ Oslavany* a hlavní úkoly školy obsažené v ročním *Plánu práce 2002-2003* jsou postupně naplňovány. Kontrolní činnost probíhá průběžně. Je zaměřena na plnění základních pracovních povinností učitelů a kontrolu výsledků výchovně vzdělávací činnosti. Průběh vzdělávání je

sledován formou hospitací, ze kterých jsou vedeny záznamy obsahující v případě potřeby i metodická doporučení.

ZUŠ řídí ředitel školy a jím jmenovaný zástupce s vymezenými kompetencemi a povinnostmi. Základní ustanovení, týkající se činnosti a provozu školy, jsou konkrétně stanovena v *Organizačním řádu* a *Statutu Základní umělecké školy v Oslavanech*. Na zahajovací poradě školního roku byl pedagogický sbor seznámen s *Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení* vydaným MŠMT. Pravidla studia v ZUŠ jsou vymezena v kvalitně zpracovaném *Školním řádu*. Organizace vyučování se řídí stabilními rozvrhy hodin. Ke všem potřebným informacím mají pracovníci školy přístup. Vnitřní informační systém je účinně zabezpečen prostřednictvím pedagogických rad či operativních pracovních porad. Dostatečná informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím žakovských sešitů, dále na žakovských besídkách, v případě potřeby je umožněn osobní kontakt s vyučujícím.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově vynikající úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní umělecká škola sídlí v samostatné dvoupodlažní budově, ve které dříve působila základní škola. Šest učeben je vyhrazeno pro instrumentální výuku hudebního oboru. Navzájem jsou třídy odhlučněné, pro výuku hry na klavír jsou učebny výhradně vybaveny klavíry, ostatní pianiny a většinou starším funkčním nábytkem. Koncerty se konají v sále školy, který se nachází v přízemí budovy. Na odloučeném pracovišti ve Zbýšově, v budově bývalé mateřské školy, má ZUŠ dobré prostorové zázemí. Třídy jsou prostorné, vybavené starším nábytkem a většinou klavírem. Výtvarný obor má v kmenové budově ZUŠ k dispozici jednu dostatečně prostornou učebnu. Přestože tato slouží současně pro výuku hudební nauky, je pro výtvarnou práci funkčně vybavena. Pro práci s materiálem jsou uzpůsobeny sklepní prostory (keramická dílna). Obdobná situace je na odloučeném pracovišti.

Vybavení hudebního oboru nástroji je celkově velmi dobré. Škola vlastní velkou škálu nástrojů, které si mohou žáci v případě zájmu zapůjčit. Ředitel školy věnuje nemalé částky na koupi nových kvalitních hudebních nástrojů. Potřebný notový materiál je na škole rovněž k dispozici. Notový archiv ZUŠ, rozšířený někdy vlastním materiálem učitelů, disponuje dostatečným množstvím notového materiálu. Dle finančních možností školy je postupně doplňován. Vybavení výtvarného oboru pomůckami a materiálem je dobré, umožňuje realizovat výuku v požadovaném rozsahu jednotlivých výtvarných disciplín.

Ředitel školy při své kontrolní činnosti sleduje technický stav nástrojů, účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů. Navrhuje pravidelnou údržbu, opravy poškozených nástrojů či pomůcek, které dle finančních možností doplňuje novými.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU

Realizace vyučovaných oborů

Vyučované obory respektují Rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Výuka výtvarného oboru je plánována a realizována v souladu s požadavky upravených a v současnosti platných učebních dokumentů.

Výuka hudebního oboru se řídí platnými učebními plány pro ZUŠ č. j. 18 418/95. Škola realizuje individuální výuku hry na nástroj v požadované časové dotaci. Rovněž výuce přidružených předmětů věnuje škola velkou pozornost. Ačkoliv jsou snaha o naplňování učebních plánů a její výsledky ve srovnání s dalšími ZUŠ velmi dobré, stoprocentní naplnění požadavků učebních dokumentů není možné z objektivních důvodů zabezpečit. Výuku komorní a souborové hry, doprovodu... z celkového počtu 82 žáků (kteří ji mají učebními plány stanoveny) ji skutečně navštěvuje 64 žáků. V případě hudební nauky je pravidelná docházka zabezpečena u 125 ze 151 žáků.

Výuka hudebního oboru není u některých žáků zcela v souladu s učebním plánem pro ZUŠ č. j. 18 418/95.

Povinná dokumentace školy je vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy průkazně vedena.

Ředitel školy sleduje v rámci kontrolní činnosti plnění učebních plánů a učebních osnov. Je si vědom nedostatků v naplňování závazných učebních dokumentů.

Způsob kontroly plnění učebních dokumentů je účinný.

Hudební obor

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v instrumentální výuce hra na klavír, příčnou a zobcovou flétnu.

Odborné předpoklady a zájem vyučujících o problematiku výuky těchto nástrojů se pozitivně projeví v její kvalitě a efektivitě.

Volbou vhodných metod a forem práce se učitelé snažili o udržení a prohlubování zájmu dětí o výuku zvoleného nástroje. Během výuky byli žáci povzbuzováni a při zvládnutí dílčích úspěchů pochváleni. V závěru hodin probíhalo hodnocení do žakovských sešitů formou známky. Hodnocení většinou odpovídalo výkonům dětí.

Učitelé se řídí studijními plány, které mají zpracované v třídních knihách pro individuální výuku. Učební látka odpovídá platným učebním osnovám pro ZUŠ. Z metodického hlediska je velmi vhodné, že zejména mladší žáci mají půlenou lekci dvakrát týdně. Učitelé tak mají možnost časté kontroly.

Použité metody a formy práce směřovaly k rozvíjení individuálních schopností žáků a upevňování elementárních návyků hry na nástroj. Charakteristickým rysem většiny

hospitovaných hodin byl vysoce profesionální přístup pedagogů, kteří důsledně metodicky vedli žáky. Ve **hře na klavír** kladli důraz na uvolněný posed a postavení ruky. Od žáků požadovali celkovou uvolněnost a technickou zběhlost hry. U přednesových skladeb rozvíjeli muzikální projev, požadovali správné dynamické dimenze a rozdíly mezi melodickým a doprovodným hlasem. Neopomínali vlastní ukázky hry problémových míst a metodicky vedli žáky, jak postupovat při domácí přípravě (preferovali cvičení na rytmy v různých obměnách). Ve **hře na zobcovou a příčnou flétnu** vyžadovali učitelé hluboké nádechy, konkrétní artikulaci, přesný rytmus a přirozené dechové fráze. Kontrolovali, zda žák používá správnou fixaci svalů a využívá uvolněný postoj pro optimální rezonanci zvuku. U studovaných skladeb byla patrná detailní práce na dokonalé interpretaci, kterou podporovali finálními ukázkami. Při zadávání nové učební látky upozorňovali na možné úskalí a ověřovali si u žáků správné teoretické pochopení.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá, vzhledem k charakteru výuky se pohybovala více v oblasti neverbální. Pokyny vyučujících byly jasné a přesné. Názory žáků byly citlivě korigovány a pracovní zaujetí bylo směřováno k cíli hodiny. Množství nových informací bylo úměrné stanovenému cíli a dříve získaným zkušenostem i dovednostem. Aby nedocházelo k psychickému přetížení dětí, učitelé vhodně zařazovali krátké relaxační chvilky.

Ve sledované výuce učitelé na podporu verbálního vysvětlování dané problematiky vhodně a často využívali názorné ukázky vlastní hry.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hra na klavír, příčná a zobcová flétna měly celkově velmi dobrou, u některých učitelů až vynikající úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební nauka

Předmět vyučují dvě učitelky s příslušnou kvalifikací pro tento typ školy. V hospitované výuce byla patrná rozdílná pedagogická praxe vyučujících skupinové výuky.

Snaha učitelek byla žáky motivovat a probudit zájem o teoretický předmět. Zdůrazňovaly kontinuitu mezi hrou na nástroj a hudební teorií. Zařazovaly soutěživé a hravé prvky. Při hodnocení respektovaly individuální schopnosti a předpoklady dětí, oceňovaly snahu každého jednotlivce.

Bezprostřední příprava vyučujících na vedení a organizování výchovně vzdělávacího procesu byla po metodické stránce rozdílná, což se projevilo v odlišné úrovni průběhu hudebně-teoretického vzdělávání.

Organizační pokyny byly věcné a srozumitelné. Novou látku, navazující na předchozí učivo a přiměřenou schopnostem žáků, učitelky dostatečně vysvětlily. Pomocí různých příkladů si ověřovaly správnost pochopení. Příkladná byla výuka u učitelky s delší pedagogickou praxí ve výuce hudební teorie. V hodině střídala různé činnosti a efektivněji využila vyučovací čas. Podařilo se jí probudit u žáků o výuku zájem, což mělo pozitivní vliv na efektivitu vzdělávání. Sledované výuce u druhé vyučující chyběla důkladnější promyšlenost vyučovací jednotky.

Komunikace mezi žáky a vyučujícími byla na dobré úrovni. Pokyny učitelek byly jasné a zadávané úkoly byly přiměřené k schopnostem a dovednostem dětí. Materiální vybavení učeben je na průměrné úrovni. Jako základní učební pomůcka sloužil vhodně využívaný klavír.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební nauka měly celkově velmi dobrou úroveň.

Výtvarný obor

Výuka výtvarného oboru je organizována v jedenácti skupinách, z nichž pět je vyučováno v kmenové škole v Oslavanech a šest v odloučeném pracovišti ZUŠ ve Zbýšově. Personálně je zabezpečena dvěma učitelkami, z nichž jedna má plný a druhá částečný pracovní úvazek. Ve sledované výuce se pozitivně projevila odbornost, pedagogické předpoklady, invence a tvůrčí přístup k vedení výuky oběma vyučujícími. Z průběhu a výsledků výtvarného vzdělávání byla zřejmá jejich dobrá orientace v problematice současných trendů výtvarné pedagogiky.

Charakteristickým rysem hospitované výuky u obou učitelek byla účinná vstupní i průběžná motivace žáků. Promyšleným výběrem často netradičních, nápaditých a pro děti přitažlivých námětů se dařilo podnítit zájem žáků o výtvarné činnosti. Jejich aktivita a zájem o práci byly dále posilovány vstřícným dialogem učitelek s dětmi, citlivým hodnocením jejich práce a oceněním úspěchu. Žáci pracovali s výrazným zaujetím a chutí. Příkladnou úroveň mělo společné závěrečné hodnocení dosažených výsledků, spojené s diskusí nad vzniklými výtvarnými pracemi. Žáci byli v atmosféře důvěry vedeni k sebehodnocení, vyjádření svých pocitů, zdůvodnění svého záměru a způsobu řešení výtvarného úkolu. Pozitivním aspektem pro motivaci žáků je rovněž vystavování jejich výtvarných prací v prostorách školy a na pořádaných výstavách.

Výuka je cílevědomě plánována. Hospitované hodiny plošné, prostorové a akční tvorby měly jasný výchovně-vzdělávací cíl, který odpovídal požadavkům aktuálních učebních dokumentů, věku a možnostem žáků. K jeho naplnění napomáhala promyšlená příprava výuky oběma vyučujícími.

Výtvarný úkol byl dětem poutavě vysvětlen a výtvarný záměr srozumitelně objasněn. Při jeho řešení učitelky žáky podporovaly ve výtvarném experimentování a originalitě ztvárnění námětu. Velký důraz kladly na prožitek dětí a subjektivní reakci na podnět. Při metodickém vedení dětí respektovaly jejich osobnost a individuální výtvarné předpoklady. Práci citlivě usměrňovaly. V případě potřeby techniku a postup práce názorně předváděly. Pomáhaly radou či ukázkou, aniž by nevhodným způsobem omezovaly individuální výtvarný projev a cítění žáků. Podporovaly rozvoj jejich fantazie a tvůrčího objevování. Snaha o maximální respektování osobnosti dětí a jejich individuálního projevu u jedné z vyučujících však byla v některých případech až nevyváženě preferována na úkor důsledného vedení k odborně správnému osvojování výtvarných vyjadřovacích prostředků, postupů a zásad.

Výuka se vyznačovala tvůrčí pracovní atmosférou. Psychohygienické a didaktické zásady byly dodržovány. Osobnost jednotlivých dětí byla respektována. Po materiální stránce byly výtvarné činnosti velmi dobře zabezpečeny potřebným materiálem a inspirativními pomůckami.

Během vyučování byla sledována dobrá spolupráce a komunikace mezi učitelkami a dětmi při objasňování úkolů, při samostatné práci žáků i při hodnocení a sebehodnocení. Všechny měly vytvořeny podmínky pro uplatnění, dosažení dobrého pocitu ze zvládnutého úkolu.

Kvalitní archivované či vystavené práce žáků svědčí o systematické velmi dobré práci výtvarného oboru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce výtvarného oboru měly velmi dobrou, u jedné z vyučujících až vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

O výsledcích výchovně-vzdělávací práce má škola dostatečnou zpětnou vazbu, zajištěnou pro tento typ školy obvyklými způsoby. Jako funkční nástroj pro ověření výsledků výuky slouží především sledování výkonů žáků při třídních besídkách, komisionálních postupových zkouškách, soutěžích a veřejných koncertech. Výsledky výuky jsou analyzovány, vyhodnocovány a v případě potřeby jsou přijímána příslušná opatření.

Průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech a její výsledky svědčí o kvalitní práci školy. Celkově měla výuka velmi dobrou, v případě některých učitelů až příkladnou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Porovnáním *Zřizovací listiny* a *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* bylo zjištěno, že **adresa odloučeného pracoviště** uvedená ve *Zřizovací listině* **není shodná** s adresou uvedenou v *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*. Zatímco ve *Zřizovací listině* je uvedena adresa odloučeného pracoviště **664 11 Zbýšov u Brna, Masarykova 79**, v *Rozhodnutí o zařazení do sítě* je adresa odloučeného pracoviště **664 11 Zbýšov u Brna, Na Láně 55**.
- V místě svého působení si ZUŠ systematickou a cílevědomou prací vybuodovala pozici jak důležité výchovně-vzdělávací institucí, tak i přirozeného kulturního centra. Představuje svoji činnost řadou koncertů, vystoupení a výstav. Příkladné jsou výsledky jejich žáků v okresních a krajských kolech soutěže ZUŠ.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* příspěvkové organizace schválená Radou Jihomoravského kraje dne 13. září 2001 pod č. j. 25/3
2. *Rozhodnutí*, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 22 526/2002-21 s účinností od 1. 9. 2002 ze dne 2. července 2002
3. *Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2002* ze dne 21. října 2002
4. Výkazy žáků a vyučovacích hodin za školní rok 2002/2003 (hudební a výtvarný obor)
5. Katalogy o průběhu studia v hudebním a výtvarném oboru
6. Rozvrhy hodin hospitovaných učitelů za období školního roku 2002/2003 v hudebním a výtvarném oboru
7. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku v hospitované výuce ve školním roce 2002/2003
8. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2001/2002
9. *Školní řád* ze dne 1. ledna 2000
10. Záznamy z jednání pedagogické rady
11. *Plán práce 2002-2003*
12. *Organizační řád* ze dne 1. ledna 1993

13. *Statut* ze dne 1. ledna 1993
14. Hospitační záznamy
15. *Koncepce rozvoje ZUŠ Oslavany* ze dne 2. září 2002

ZÁVĚR

Promyšlená personální práce ředitele školy se pozitivně promítá do kvalitního personálního zabezpečení výchovně-vzdělávací činnosti ZUŠ a vede k naplňování jejího poslání. Z pohledu plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti učitelů a jejich nástrojové profílace vzhledem k vyučovaným nástrojům je situace velmi příznivá. Tato skutečnost ve spojení s efektivním vedením pedagogického sboru a odpovědným přístupem pedagogů k práci výrazně ovlivňuje celkovou kvalitu a výsledky výuky.

Pro umělecké vzdělávání má škola vytvořeno potřebné prostorové zázemí. Systematickým dokupováním učebních pomůcek se daří v hudebním oboru budovat kvalitní nástrojové zázemí.

Celkově nadprůměrné podmínky výchovně-vzdělávací práce mají, jak vyplývá z inspekčních zjištění, kladný vliv na vysokou úroveň výuky a její výsledky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jiří Kachlík	Jiří Kachlík, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Helena Svobodová, Ing. Věra Gazárková

V Brně dne 16. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. června 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Karel Zhoř, ředitel školy

Karel Zhoř, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	-----	-----
Krajský úřad Jihomoravského kraje	7.7.2003	820/2003

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány